

Akut Alt Ekstremitte Ağrısı ve Şişmesi: Derin Ven Trombozunu Taklit Eden Rüptüre Baker Kisti

Acute Lower Extremity Pain and Swelling: Ruptured Baker's Cysts Mimicking the Deep Vein Thrombosis: Case Report

Ümit HALICI,^a
Mesut MISIRLIOĞLU,^b
Mehmet Ali KAYGIN,^a
Bilgehan ERKUT^a

^aKalp ve Damar Cerrahisi Kliniği,
^bOrtopedi ve Travmatoloji Kliniği,
Erzurum Bölge Eğitim ve
Araştırma Hastanesi,
Erzurum

Geliş Tarihi/Received: 09.10.2010
Kabul Tarihi/Accepted: 01.04.2011

Yazışma Adresi/Correspondence:
Bilgehan ERKUT
Erzurum Bölge Eğitim ve
Araştırma Hastanesi,
Kalp ve Damar Cerrahisi Kliniği, Erzurum,
TÜRKİYE/TURKEY
bilgehanerkut@yahoo.com

ÖZET Baker kisti, şişlik ve kompresyonla alt ekstremitte ağrıya yol açan diz arkasında şişlikle karakterize bir patolojidir. Baker kisti olgularında mevcut klinik durum nedeniyle yanlış olarak derin ven trombozu tanısı ile antikoagülan tedaviye başlanabilir. Bu yazıda, hastanemiz acil servisine akut alt ekstremitte ağrısı ve şişliği ile başvuran 45 yaşında kadın hastada öncelikle derin ven trombozu düşünülmüş, hastaya antikoagülan tedavi başlanılmış, ancak yapılan tetkikler sonucu Baker kisti tanısı konulmuştur. Uygun tıbbi tedavi ile klinik bulgular tamamen düzelmiştir. Sonuç olarak; baldırda ağrı, şişme, sıcaklık gelişimi ile ilgili patolojik durumlarda tromboflebit, derin ven trombozu dışında baldıra rüptüre olmuş Baker kisti olabileceği ayırıcı tanıda göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Venöz tromboz; popliteal kist

ABSTRACT Baker cyst is a pathology characterized by swelling behind the knee which causing pain with swelling and compression. Anticoagulant therapy can be started due to the current clinical situation as a false diagnosis of deep vein thrombosis in the patients with Baker cyst. 45-year-old female patient with acute lower extremity pain and swelling was admitted to the emergency department. The deep vein thrombosis is primarily intended to the patient, anticoagulant therapy was started. But Baker cyst was diagnosed as a result of investigations. The clinical signs are completely disappeared with appropriate medical treatment. Baker cyst mimicking thrombophlebitis and deep vein thrombosis clinic should be considered in the differential diagnosis in case of calf pain, swelling, and temperature rise.

Key Words: Venous thrombosis; popliteal cyst

Türkiye Klinikleri J Cardiovasc Sci 2012;24(3):337-9

Baker kisti diğer bir deyişle popliteal kist, genellikle kronik alt ekstremitte ağrısına yol açan ve bazen de komplikasyonları nedeniyle akut alt ekstremitte ağrısına yol açabilen diz arkasında şişlikle karakterize bir patolojidir.

Bu yapıya adını veren Baker, 1877 yılında bu klinik tabloyu tariflemiştir.¹ Klasik Baker kisti, gastrokneimus-semimembranosus bursanın büyümesi ve diz arkasında medial femoral kondilin arka üst kısmında kitle gelişimi şeklinde kendini gösterir ve baldır bölgesinde distale uzanabilir.² Bu yazıda, akut alt ekstremitte ağrısı nedeniyle acil polikliniğimize başvuran ve kliniğimize derin ven trombozu ön tanısı ile yatırılan ve derin ven trombozu bulgularını taklit eden Baker kisti varlığı saptanan hastamızı sunmak istedik.

Bu çalışmanın amacı, akut alt ekstremitte ağrısı ile acil servise başvuran ve derin ven trombozu düşünülen hastalarda Baker kisti varlığının ayırıcı tanıda göz önünde bulundurulması gerekliliğini ortaya koymaktır.

OLGU SUNUMU

Sağ bacak ağrısı ve şişlik şikâyeti ile hastanemize başvuran 45 yaşındaki kadın hastanın şikâyetleri yaklaşık 1 haftadır devam etmekteydi. Hastanın şikâyetleri öncesinde ekstremitte zorlayıcı 3 gün süren ev işi mevcuttu. Hastanın yapılan muayenesinde sağ medial malleol çevresi diğerine göre 1 cm çap farkı, sağ baldır çevresi ise diğerinden 9 cm çap farkı mevcuttu ve her iki uyluk çevresi birbirine eşitti. Sağ alt ekstremitte baldır gergin, palpasyon ile ağrılı ve sağ alt ekstremitede Homans bulgusu pozitif idi. Hastada öncelikle derin ven trombozu varlığı düşünüldü. Hasta kliniğimize derin ven trombozu ön tanısıyla yatırıldı ve buna yönelik tıbbi tedaviye başlandı. Hastanın kliniğimize yatırıldıktan sonra çekilen venöz Doppler ultrasonografisinde ve manyetik rezonans anjiyografisinde derin ven trombozu saptanmadı fakat ana femoral vende iki seviyede yaklaşık 1 sn süren reflü ve popliteal fossa'da yaklaşık 20x42 cm ebadında anekoik kistik lezyon izlendi ve lezyonun Baker kisti olduğu anlaşıldı (Resim 1). Hastanın yüzeysel doku ultrasonografi ile incelenmesi yapıldı ve sol popliteal fossada Baker kisti ile beraber kistin inferiorunda medialde gastrokneimus kas grubunda yaklaşık hipoekoik hematoma saptandı. Daha sonra

RESİM 1: Doppler ultrasonografide popliteal çukurda tespit edilen baker kisti görüntüsü.

çekilen manyetik rezonans tetkikinde Baker kisti varlığı doğrulandı (Resim 2) ve lezyon etrafında ödem ve enflamasyon olduğu saptandı.

Tıbbi tedavi ile şikâyetleri gerileyen hasta taburcu edildi. Hastanın taburculuk sonrası 10. gün kontrolünde şikâyetlerinin azaldığı, sağ baldırdaki ve ayağındaki şişliğin gerilediği gözlemlendi.

TARTIŞMA

Baker kistinin bulguları; diz ekleminin arkasında ağrı, hassasiyet, kitle, bacağın şişmesi ve baldır hassasiyeti olup yüzeysel tromboflebiti veya derin ven trombozunu bazen andırır.^{1,3} Oysa venöz hastalık semptomları ile başvuran hastaların %2,7'sinde Baker kistine rastlanmaktadır.⁴ Bununla birlikte venöz yetmezlik tanısı ile de birlikte görülebilmektedir. Ege ve ark.nın yaptığı bir çalışmada bu oran %0,8 olarak bildirilmiştir.⁴ Baker kisti olan hastalarda Baker kistine ilave olarak rastlantısal biçimde saptanabilen vasküler problemlerin ve diz eklemi ile ilgili diğer patolojilerinin varlığı, bazen ağrıyı yapan esas sebebin ortaya konmasında güçlük arz edebilmektedir.

Venöz Doppler ultrasonografi ve manyetik rezonans Baker kisti teşhisinde faydalıdır.^{4,5} Manyetik rezonans görüntüleme ayrıca diz patolojilerinin değerlendirilmesinde non invaziv bir yöntem olarak görüntüleme tekniklerinin en başında gelmektedir. Bilgisayarlı tomografi de günümüzde kullanılabilen diğer bir görüntüleme metodudur.⁶

Baker kistinin yarattığı komplikasyonlar ise ya kistin kitle etkisi ya da rüptür gerçekleşmiş ise, meydana gelen kiste ilişkin mayi sızması ve hemorajinin çevre dokulara basısı ile ilişkilidir. Bu komplikasyonlar; rüptür gelişimi, sinir basıları, arka kompartman sendromu, tromboflebit ve derin ven trombozu gelişimidir.⁷⁻¹² Rüptür en yaygın komplikasyondur. Psödotromboflebit ise, juvenil ve erişkin hastada büyük Baker kisti varlığında rüptür gelişimi sonrası tromboflebit gelişimi olmadan baldırda şişme ve ağrı ile karakterize bir klinik tablodur.^{1,12} Bununla birlikte gerçek popliteal ven trombozu son derece nadirdir.¹

Baldır kasları arasında bulunan venlerde akut derin ven trombozu ve pulmoner emboli gelişimi olabilmektedir. Bu sebepten derin ven trombozu

RESİM 2: MR tetkikinde belirlenen kistik yapı (Baker kisti).

teşhisi erken ve kesin olarak yapılmalıdır.^{10,13} Derin ven trombozunda tedavi uzun süre antikoagülan kullanımını ve komplikasyonlardan korunmak için yakın takip gerektirirken, Baker kisti olan hastalarda ise yatak istirahati ve non-steroid antiinflamatuar tedavi ve altta yatan sebep varsa onun da tedavisi gerekebilir.¹⁴ Derin ven trombozu düşünül-

len hastalarda bu sebepten ayırıcı tanıda Baker kisti varlığı düşünülmelidir. Biz de hastamızda derin ven trombozu düşünmemize ve antikoagülan tedavi başlamamıza karşın, hastanın tıbbi tedavisi gelen tetkik sonuçlarında rüptüre Baker kisti saptanması üzerine antikoagülan tedavi kesilerek nonsteroid antiinflamatuar tedavi başlandı ve ekstremitte elestasyonuyla birlikte yatak istirahati önerildi. Akut dönemin geçmesi sonrası tekrar kliniğimize yatırılan hastaya Baker kisti eksizyonu yapıldı. Operasyon sonrası şikâyetleri düzelen hasta taburcu edildi.

SONUÇ

Kalp damar cerrahi polikliniklerine ve acil kliniklerine alt ekstremitte ağrısı ve şişlik şikâyetleri ile başvuran hastaların ayırıcı tanısında ve akılda tutulması gereken bir durumdur. Ayrıca Baker kistinin kendisinin de çevre dokulara bası yapıcı etkisiyle venöz yetmezlik ve staz ile derin ven trombozuna neden olabileceği de unutulmamalıdır. Alt ekstremitte ağrısında Baker kisti varlığının erken teşhisi tedavinin planlanmasında ve tedavide başarıyı arttıracak kanısındayız.

KAYNAKLAR

1. Tuna H, Yıldız M, Ünlü E, Sarpkaya Ü, Kokino S. [Ruptured baker cyst in gout disease: case report]. *Turk J Rheumatol* 2004;19(2): 123-6.
2. Manik P, Vasudeva N. Unusual lateral presentation of popliteal cyst: a case report. *Nepal Med Coll J* 2006;8(4):284-5.
3. Hoşgör İ, Sarı H. [Baker's cysts mimicking the symptoms of deep vein thrombosis]. *Turk J Thorac Cardiovasc Surg* 2000;8(1): 550-2.
4. Ege T, Canbaz S, Us MH, Halıcı Ü, Duran E. [Lower extremity venous diseases and Baker's cyst]. *Fileboloji Dergisi* 2002;4(1):19-23.
5. Lazarus ML, Ray CE Jr, Maniquis CG. MRI findings of concurrent acute DVT and dissecting popliteal cyst. *Magn Reson Imaging* 1994;12(1):155-8.
6. Mete A, Özateş M, Çevik R, Bükte Y, Şimşek MM. [Retrospective evaluation of MRI findings of knee joint in 255 patients]. *Dicle Medical Journal* 2003;30(1-4):18-22.
7. von Schroeder HP, Ameli FM, Piazza D, Lossing AG. Ruptured Baker's cyst causes ecchymosis of the foot. A differential clinical sign. *J Bone Joint Surg Br* 1993;75(2):316-7.
8. Lee JH, Jun JB, Lee HS, Yun HR, Choi CH, Park SB, et al. Posterior tibial neuropathy by a Baker's cyst: case report. *Korean J Intern Med* 2000;15(1):96-8.
9. Petros DP, Hanley JF, Gilbreath P, Toon RD. Posterior compartment syndrome following ruptured Baker's cyst. *Ann Rheum Dis* 1990;49(11):944-5.
10. Lai MH, Li TY, Wang TY, Chou PC, Chu HY. Isolated gastrocnemial venous thrombosis mimicking muscle strain or a ruptured Baker's cyst. *J Med Sci* 2008;28(2):85-8.
11. Miller A. Ruptured Baker's cyst and thrombophlebitis. *JAMA* 1979;241(6):564.
12. Dressler F, Wermes C, Schirg E, Thon A. Popliteal venous thrombosis in juvenile arthritis with Baker cysts: report of 3 cases. *Pediatr Rheumatol Online J* 2008;6:12.
13. Demir DG, Altan L, Diraz N. [Ruptured Baker's cyst mimicking the symptoms of deep vein thrombosis in a rheumatoid arthritis patient]. *Turk J Rheumatol* 2008;23(2):63-5.
14. Chong VF. Calf pain and swelling: Baker's cyst mimicking deep vein thrombosis. *Singapore Med J* 1996;37(2):175-80.